

Architectural Semantics: A Comparative Study of Meaning in Architectural Sciences and Approaches

Masumeh Alamrasi^{1*}, Manouchehr Foroutan²

^{1*} Assistant Professor, Department of Architecture, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran.
Ma.Alamrasi@iau.ac.ir

² Assistant Professor, Department of Architecture, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran
m.foroutan@iauh.ac.ir

KEYWORDS

Received:
Revised:
Accepted:
Available Online:

Article type: Research Paper

ABSTRACT

The concept of meaning is among the most widely discussed topics of theoretical debate in architecture. The present study explores this concept from philosophical, social, and environmental points of view and examines its presentation in established approaches in architecture, including the hermeneutic, linguistic, and semasiological ones, as well as those approaches that focus on urban design, and environmental psychology. The study aims to arrive at a comprehensive approach to the question of meaning in architecture. The present study attempts to answer the question of what elements constitute meaning in architecture to formulate a comprehensive approach to the subject. This study aims to develop an interdisciplinary understanding of *meaning* in architecture. It explores fundamental questions regarding the nature, cognitive–social origins, and mechanisms of meaning in architectural contexts. Drawing on theoretical frameworks from philosophy, linguistics, semiotics, environmental psychology, and human geography, the research identifies semantic layers—namely denotative, connotative, and symbolic—that manifest within architectural experience and design. Adopting a qualitative and methodologically driven approach, the study employs content analysis and comparative methods. It collects theoretical texts through purposeful sampling, codes conceptual themes, conducts interdisciplinary comparative analysis, and ultimately formulates a comprehensive conceptual model of meaning in architecture. Findings reveal that architectural meaning transcends formal and functional attributes, and is shaped by four key dimensions: origin of meaning (cognitive, cultural, linguistic), mechanisms of meaning-making (perception, sign, language), semantic layers (denotative, connotative, symbolic), and the lived experience of the observer. This interdisciplinary framework supports the design of spaces that concurrently deliver legibility, experiential richness, and symbolic resonance. Future research is recommended to operationalize this model in real-world design projects and develop empirical–qualitative instruments to evaluate the impact of such meaning-infused designs on user experience across different cultural and social contexts.

KEYWORDS

Meaning, Architecture, Semantics, Meaning in Architecture

* Corresponding author.

E-mail address: Ma.Alamrasi@iau.ac.ir

معناشناسی معماری: مطالعه تطبیقی معنا در علوم و رویکردهای معماری

معصومه عالم راشی^{۱*}، منوچهر فروتن^۲

^{۱*} استادیار، گروه معماری، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

Ma.Alamrasi@iau.ac.ir

^۲ استادیار، گروه معماری، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.

m.foroutan@iauh.ac.ir

چکیده	
مفهوم معنا در معماری یکی از گسترده‌ترین مباحث در حوزه نظریه‌پردازی معماری می‌باشد. با توجه به اهمیت مؤلفه معنا در معماری، هدف مقاله حاضر بررسی ماهیت معنا در علوم فلسفی، اجتماعی و محیطی و رویکردهای معماری مرتبط با علوم مربوطه به دست آوردن تعریف کلی از معنی در هر علوم و رویکردهای معماری و بررسی وجوه اشتراک و افتراق آنها است. پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سؤالات است که وجوه اشتراک و افتراق ماهیت معنا در علوم فلسفی، اجتماعی و محیطی و رویکردهای معماری چیست؟ مؤلفه‌های تعریف ماهیت معنا در علوم مذکور و رویکردهای معماری چیست؟ پژوهش حاضر با هدف گشودن فهمی میان‌رشته‌ای از «معنا» در معماری توسعه یافته است. پژوهش با طرح پرسش‌هایی درباره ماهیت معنا، خاستگاه‌های ذهنی-اجتماعی آن و سازوکار معنادهی در متن معماری آغاز می‌شود. با اتکا بر چارچوب نظری علوم فلسفه، زبان‌شناسی، نشانه‌شناسی، روان‌شناسی محیطی و جغرافیا، کوشش شد تا لایه‌ها و سطوح معنایی شامل «معنای صریح»، «ضمنی» و «نمادین» در فرآیند تجربه و طراحی معماری شناسایی شود. این پژوهش از نوع کیفی-روش‌محور است و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی و پژوهش تطبیقی، ساختاری منطقی برای بررسی و مقایسه منابع معتبر استخراج شده توسط نمونه‌گیری هدفمند فراهم آورده است. مراحل تحقیق شامل: گردآوری متون نظری، کدگذاری مفهومی، تحلیل تطبیقی بین‌رشته‌ای و نهایتاً تدوین مدل مفهومی جامع از معنا در معماری بوده است. یافته‌ها نشان دادند که معنا در معماری فراتر از ویژگی‌های فرم و عملکرد است و با چهار مؤلفه کلیدی؛ یعنی منشأ معنا (ذهنی، فرهنگی، زبانی)، سازوکار معنادهی (ادراک، نشانه، زبان)، سطوح معنا (صریح، ضمنی، نمادین) و تجربه زیسته ناظر تعیین می‌شود. این چهارچوب میان‌رشته‌ای، بستری است برای طراحی فضاهایی که خوانایی، تجربه‌پذیری و پیامدهی نمادین را به‌طور هم‌زمان فراهم آورند. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده در جهت عملیاتی‌سازی این مدل در پروژه‌های نمونه و فضاهای واقعی صورت گیرند و ابزارهای سنجش تجربی-کیفی برای ارزیابی اثرگذاری چنان طراحی‌هایی بر تجربه کاربر و تولید معنا در بسترهای فرهنگی و اجتماعی مختلف تدوین شود.	تاریخ دریافت: تاریخ بازنگری: تاریخ پذیرش: تاریخ انتشار: مقاله علمی پژوهشی
واژگان کلیدی	
معنا، معماری، معناشناسی، معنا در معماری.	

